

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-50>

УДК 657.1

Засадний Богдан Андрійовичдоктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри обліку та аудиту,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5308-7248>**Подзигун Дмитро Васильович**

студент,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Bohdan Zasadnyi, Dmytro Podzihun

Taras Shevchenko National University of Kyiv

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ КОРПОРАТИВНОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ГЕНЕЗИ

ECONOMIC ESSENCE OF CORPORATE REPORTING OF AN ENTERPRISE AND HISTORICAL FEATURES OF ITS GENESIS

Анотація. Дослідження присвячено висвітленню теоретичних засад та сутнісних характеристик корпоративної звітності підприємства. Для досягнення окресленої мети нами було здійснено порівняльний аналіз поглядів сучасних українських авторів і дослідників на сутність та основні історичні етапи розвитку інституту корпоративної звітності підприємства. Зокрема, було виявлено, що частина вітчизняних авторів ототожнює поняття «корпоративна звітність» та «інтегрована звітність», і таке ототожнення пов'язано з тим, що корпоративна звітність по суті інтегрує в собі ряд фінансово-економічних, статистичних та соціальних показників, а також показники стійкості його бізнес-моделі і його стратегію. Дослідження еволюції інституту корпоративної звітності дало змогу виокремити шість історичних етапів його розвитку, перший з яких розпочався ще у 1840 році. Проте значний поштовх до розвитку інституту корпоративної звітності відбувся внаслідок світової фінансової кризи 2007–2008 рр., коли було виявлено, що інститут публічної фінансової звітності не задовольняє усіх вимог широкого спектру користувачів; практика ж формування нефінансової звітності набула широкої популярності після 2020 року. Також було виявлено, що з метою забезпечення поєднання фінансової та нефінансової інформації в єдиній корпоративній звітності у світовій практиці нині сформовано новітні глобальні стандарти сталого розвитку – МСФЗ S1 «Загальні вимоги до розкриття фінансової інформації, пов'язаної зі сталим розвитком» і МСФЗ S2 «Розкриття інформації, пов'язаної з кліматом».

Ключові слова: фінансова звітність, нефінансова звітність, корпоративна звітність, інтегрована звітність, міжнародні стандарти фінансової звітності, еволюція інституту корпоративної звітності.

Summary. The study is devoted to highlighting the theoretical foundations and essential characteristics of corporate reporting of an enterprise. It is found that the problem of the need to introduce corporate reporting at enterprises has arisen due to the limited information content of financial statements, which is mainly aimed at presenting financial information in retrospect. However, the concept of corporate reporting envisages disclosure of information on strategic development directions, risk assessment, aspects of promoting sustainable development, as well as environmental and social aspects of enterprises' activities, which is quite relevant in view of the spread of financial and economic crises, pandemics, military conflicts and climate anomalies on our planet. In order to achieve this goal, we conducted a comparative analysis of the views of modern Ukrainian authors and researchers on the essence and main historical stages of development of the corporate reporting institution. In particular, it was found that some domestic authors equate the concepts of “corporate reporting” and “integrated reporting”, and this identification is due to the fact that corporate reporting essentially integrates a number of financial, economic, statistical and social indicators, as well as indicators of sustainability of its business model and its strategy. It was also found that the institution of corporate reporting was established in 1840, but the main stages of its evolution occurred in the twentieth and early twenty-first centuries. Describing the current stage of development of the corporate reporting institution, the authors concludes that, with the support of the G7 countries, IOSCO and other international organizations, the latest global standards for sustainable development – IFRS S1 “General Requirements for Disclosures

of Financial Information Related to Sustainable Development” and IFRS S2 “Climate-related Disclosures” – have been formed in the world practice with the aim of ensuring a combination of financial and non-financial information in a single corporate reporting.

Keywords: financial reporting, non-financial reporting, corporate reporting, integrated reporting, international financial reporting standards, evolution of the corporate reporting institution.

Постановка проблеми. Останні п'ять років стали періодом безпрецедентних криз для представників бізнесу у всьому світі, а особливо – в Україні. Так, поява і глобальне поширення у 2020 році пандемії COVID-19, а також широкомасштабна збройна агресія Російської Федерації відносно нашої держави на початку 2022 року, призвели до суттєвих соціальних потрясінь і спричинили доволі значну турбулентність на світовому ринку капіталу, товарів і послуг. Після таких потрясінь, і навіть ще до них, багато хто з представників громадянського суспільства і соціально-відповідального бізнес-середовища почав замислюватися над тим, наскільки взагалі актуальною є інформація, що розкривається в річних звітах підприємств і корпорацій.

Світова фінансова криза 2008–2009 рр. спонукала вжити заходів щодо розробки ініціатив і реформ у сфері корпоративного звітування з метою переглянути й удосконалити наявні механізми підготовки інтегрованої та, зокрема, фінансової звітності. Якість фінансової інформації, безсумнівно, має велике значення для ухвалення інвесторами успішних рішень. Проте серед представників бізнес-середовища та громадянського суспільства поступово сформувалася думка, що настав час переключити фокус уваги з дослідження фінансових аспектів на пошук відповіді на таке питання: чи відповідають зміст і спрямованість сьогоденних корпоративних звітів інформаційним потребам учасників ринків капіталів?

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Корпоративна звітність як окреме економічне явище почало набувати свого розвитку в Україні з поступовим переходом до міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ), а також їх імплементацією в тому чи іншому вигляді в різних галузях економіки. Необхідність чіткого визначення поняття «корпоративної звітності» разом із різними думками про те, що вона у собі містить і хто є основними користувачами, неодноразово порушували в наукових колах та професійних співтовариствах – дослідженню концепції корпоративної звітності протягом останніх десяти років значної уваги приділили Ю.С. Серпенінова [1], І.В. Ковальчук [3], Л.І. Голінач [4], Р.О. Костирко [10], І.А. Дерун [12] та інші дослідники. Разом з тим, слід визнати, що, попри активне обговорення проблематики корпоративної звітності в наукових колах, дана концепція у вітчизняному науковому дискурсі все ще знаходиться на етапі розвитку. Це і обумовлює потребу подальших досліджень проблемних питань виникнення та розвитку корпора-

тивної звітності у світовій та вітчизняній бізнес-практиці.

Метою дослідження є аналіз підходів вітчизняних науковців щодо висвітлення сутнісних характеристик та історичних етапів розвитку корпоративної звітності.

Завданнями дослідження є висвітлення підходів сучасних українських авторів до тлумачення сутності корпоративної звітності підприємства, а також характеристика основних етапів еволюції інституту корпоративної звітності у світовій практиці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нині у наукових і професійних колах дедалі частіше починають обговорюватися питання щодо необхідності впровадження на підприємствах корпоративної звітності, оскільки концепція фінансової звітності, яка існує, здебільшого спрямована на представлення інформації фінансового характеру у ретроспективі. Проте у такій звітності, як правило, поза увагою залишаються проблемні питання розробки стратегічних напрямків розвитку, оцінювання ризиків діяльності, а також екологічні і соціальні аспекти діяльності підприємств, аспекти сприяння сталому розвитку тощо.

Разом з тим, оприлюднення підприємством інформації щодо його зусиль у напрямку розв'язання назрілих екологічних і соціальних викликів поліпшують його ділову репутацію, створюють йому позитивний імідж, а також слугують в ролі додаткового свідчення надійності та сталого розвитку бізнесу. Як цілком слушно підкреслює Ю.С. Серпенінова, через ці та інші причини серед представників бізнес-спільноти у всьому світі почала активно впроваджуватися практика формування інтегрованої корпоративної звітності, яка поєднує у собі як фінансові, так і нефінансові аспекти оцінки діяльності бізнес-структур і компаній, і, водночас, виступає в якості засобу додаткового розкриття облікової інформації. Така практика дозволяє суттєво розширити можливості бухгалтерської звітності, а також поліпшити її якість і здатність відображувати фактори істотного впливу на подальший розвиток бізнесу [1, с. 309].

Подібну ідею у своїх публікаціях висловлюють Д.В. Прозоров і Р.О. Костирко, які вважають, що трансформація форми корпоративної звітності як основного джерела інформації щодо діяльності бізнес-структури відбулася у зв'язку зі зміною парадигми корпоративного управління, а також зі зміщенням фокусу уваги з інтересів власників та споживачів на інтереси значно ширшого кола

осіб. На думку авторів, в рамках моделі інтегрованої корпоративної звітності зацікавлені особи забезпечуються інформацією щодо бачення стратегічної мети і цілей діяльності підприємства на ринку, а також його можливістю відтворювати і зберігати впродовж довгострокового періоду цінність для споживачів, при цьому висвітлюючи аспекти ведення бізнесу, від яких залежить сталий розвиток підприємства. Корпоративна інтегрована звітність відображає зв'язки між низкою фінансових показників і процесом управління бізнес-моделлю, ресурсами, видами капіталів, результатами діяльності та майбутніми перспективами, фінансовою та нефінансовою інформацією, а також надає користувачам можливість оцінювати сталий розвиток підприємства у осяжній перспективі [2, с. 48].

Слід підкреслити, що не лише Р.О. Костирко і Д.В. Прозоров, але і ряд інших вітчизняних авторів, досліджуючи теоретичні аспекти корпоративної звітності, ототожнюють поняття «корпоративна звітність» та «інтегрована звітність» – таке ототожнення, наприклад, можна зустріти у працях І.В. Ковальчук [3, с. 32], Л.І. Голінач [4, с. 36], О.О. Конопліної, Ю.І. Мізік і Н.О. Чех [5, с. 53], а також І.М. Белової та Н.В. Семенішеної [6, с. 18–19].

Разом з тим, інші науковці розглядають інтегровану звітність як складову корпоративної звітності: такий підхід, зокрема, можна зустріти у публікаціях Я.І. Костецького та М.М. Брик [7, с. 66], а також Г.В. Мисаки та І.А. Деруна

[8, с. 78]. Проте, такий підхід не є доцільним і ототожнення категорій «корпоративна звітність» та «інтегрована звітність» не варто здійснювати.

Зазначимо при цьому, що серед представників вітчизняної наукової думки взагалі існують доволі різні підходи до визначення сутності корпоративної звітності, хоча практика корпоративного звітування не є якимось новим явищем для українських підприємств і зарубіжного бізнесу, який діє на території нашої держави. Підходи до визначення сутності категорії «корпоративна звітність», які пропонують сучасні українські автори і дослідники, наведено у табл. 1.

Аналізуючи підходи, наведені у табл. 1, можемо зробити висновок, що найбільш звужене тлумачення сутності корпоративної звітності пропонує О.М. Силенко, оскільки в даному випадку автор по суті ототожнює корпоративну звітність підприємства з його фінансовою звітністю. Підкреслимо також, що децю розмите визначення сутності корпоративної звітності пропонують Г.В. Мисака та І.А. Дерун, які вважають, що корпоративна звітність по суті є інструментом інформування стейкхолдерів щодо відповідності бізнес-діяльності підприємства запитам суспільства, і що саме завдяки корпоративній звітності бізнес-структури можуть корегувати напрями своєї діяльності. Таке корегування відбувається під тиском зовнішніх інституційних сил, що, з нашої точки зору, є дискусійним питанням: так, власники й керівники великих підприємств і корпорацій можуть корегувати свою бізнес-діяльність щодо реалізації соці-

Таблиця 1 – Підходи вітчизняних науковців до визначення сутності категорії «корпоративна звітність»

Джерело	Визначення сутності корпоративної звітності
Л.І. Голінач [4, с. 36]	«Інтегрована звітність, або корпоративна звітність, є спеціально підготовленим звітом підприємства, який включає фінансову та нефінансову інформацію про економічну, соціальну, інвестиційну діяльність бізнес-одиноці, а також його суспільну позицію. Така звітність є інтегрованою, тобто включає статистичні, економічні, фінансові та соціальні показники, стратегію компанії, грошові потоки, вартість усіх видів капіталу, стійкість бізнес-моделі»
Г.В. Мисака, І.А. Дерун [8, с. 68]	«Корпоративна звітність є важливим інструментом коригування діяльності бізнес-структур під тиском зовнішніх інституційних сил, що реалізується шляхом інформування стейкхолдерів про те, наскільки ця діяльність відповідає запитам суспільства та спрямована на підвищення його блага»
Л.Т. Шафранська [9, с. 161]	«Корпоративна звітність – гармонізація фінансової та нефінансової звітності, де узагальнено інформацію про фінансовий стан та результати фінансово-господарської, соціальної та екологічної діяльності підприємств, що дає можливість оцінити ефективність прийнятих управлінських рішень та визначити стратегічні аспекти розвитку»
Р.О. Костирко, Л.А. Костирко, О.Е. Лубенченко, Е.В. Чернудубова [10, с. 5]	«Інтегрована звітність є новим напрямом розвитку корпоративної звітності, що ставить своєю метою надання різноманітним стейкхолдерам інформації про ключові чинники забезпечення сталого розвитку підприємств. Інтегрована звітність надає комплексний огляд стратегії, системи управління, ефективності діяльності підприємства та перспектив його розвитку у соціальному, екологічному й економічному вимірах»
О.М. Силенко [11, с. 118]	Корпоративна звітність суб'єктів господарювання (у традиційному розумінні) є інструментом висвітлення інформації щодо результатів діяльності, фінансового стану, змін у власному капіталі та грошових потоків

Джерело: складено автором за даними [4; 8–11]

альних, екологічних та інших ініціатив не лише під тиском суспільства, але і за власним бажанням – на основі усвідомлення назрілих проблем у різних сферах суспільного буття.

Більш влучним є визначення, яке пропонує Л.Т. Шафранська: корпоративна звітність поєднує в собі фінансову й нефінансову звітність, завдяки чому користувачі отримують узагальнену інформацію щодо фінансового стану, а також результатів фінансово-господарської, екологічної і соціальної діяльності підприємства. Автор при цьому зауважує, що корпоративна звітність дає змогу оцінити, наскільки ефективними були прийняті управлінські рішення, а також визначити стратегічні напрями розвитку підприємства.

Слід зазначити, що Л.І. Голінач, Р.О. Костирко, Л.А. Костирко, О.Е. Лубенченко і Е.В. Чернудова пропонують схоже визначення сутності корпоративної звітності підприємства. Проте підхід Л.І. Голінач вбачається доцільнішим, оскільки автор наголошує, що корпоративна звітність розкриває фінансову та нефінансову інформацію щодо економічної, інвестиційної і соціальної діяльності підприємства, а також відображає його суспільну позицію. Такий підхід є доволі справедливим з огляду на широкомасштабне російське збройне вторгнення в Україну, оскільки після його початку частина українських та іноземних підприємств у своїх корпоративних звітах почала чітко

висловлювати свою суспільну позицію, засуджуючи збройну агресію, в той час як інша частина бізнес-середовища проігнорувала необхідність окреслення своєї позиції у цьому питанні. При цьому Л.І. Голінач також пояснює причину, через яку вважає доцільним ототожнювати поняття «корпоративна звітність» та «інтегрована звітність»: на думку автора, корпоративна звітність є інтегрованою, оскільки інтегрує в собі, тобто включає в себе ряд економічних, статистичних, фінансових та соціальних показників, вартість усіх видів капіталу і грошові потоки підприємства, а також його стратегію і стійкість бізнес-моделі.

Необхідно підкреслити, що вітчизняні науковці по-різному підходять до висвітлення особливостей еволюції розвитку корпоративної звітності в історичному аспекті. На основі узагальнення публікацій сучасних українських авторів сформовано періодизацію основних історичних етапів розвитку інституту корпоративної звітності у світовій бізнес-практиці (табл. 2).

Характеризуючи сучасний етап розвитку інституту корпоративної звітності, слід підкреслити, що Рада з міжнародних стандартів сталого розвитку (International Sustainability Standards Board, ISSB) з метою забезпечення поєднання фінансової та нефінансової інформації в єдиній корпоративній звітності сформувала новітні глобальні стандарти сталого розвитку, зокрема:

Таблиця 2 – Основні етапи еволюції інституту корпоративної звітності

Етап	Характеристика
1	2
<p>I етап. 1840–1930-і рр.</p>	<p>У цей період почав виникати корпоративний, зокрема, акціонерний капітал. Не в останню чергу це було обумовлено розвитком компаній, які здійснювали будівництво залізниць, що призвело до розвитку фондових ринків у США і країнах Західної Європи. У зв'язку з цим відбулася поява економічних агентів в особі менеджерів, які здійснювали управління компаніями, і до числа обов'язків таких менеджерів входило інформування основних акціонерів щодо фінансового стану компанії, яка повинна виплачувати їм дивіденди. Своєю чергою, це спричинило появу проблеми «агент-принципал», коли в ролі агента виступав менеджер, у якого був доступ до всієї фінансової інформації компанії. Водночас, роль принципала почали виконувати акціонери, які мали прямі фінансові інтереси до компанії, проте не мали доступу до повної фінансової інформації (така обмеженість існувала у зв'язку з тим, що основним джерелом інформації для акціонерів слугувала лише фінансова звітність). Така ситуація й обумовлювала проблематику асиметрії інформації в той період. Тому у другій третині XIX ст. державні інституції починають унормовувати появу акціонерних компаній, обов'язком яких є захист інтересів власників, зокрема, шляхом інформування щодо поточної фінансової ситуації за допомогою затвердження на загальних зборах акціонерів бухгалтерського балансу</p>
<p>II етап. 1930–1960 рр.</p>	<p>У цей період було сформовано значний пласт сучасного законодавства щодо регулювання господарської діяльності підприємств та інших суб'єктів господарювання. У країнах Європи у цей період сформувалися основні режими оподаткування підприємств, а також відбулася максимальна гармонізація норм фінансового і податкового обліку. Цей період також ознаменувався процесом стандартизації бухгалтерського обліку. У підсумку це все зумовило необхідність формування нормативної теорії бухгалтерського обліку. Необхідність формування та розвитку цієї теорії також було пов'язано викликами відновлення економік багатьох країн світу після Великої депресії, а також необхідністю управління під час Другої світової війни воєнною економікою та післявоєнним відновленням Європи. В той період особливої популярності набула кейнсіанська модель управління економікою, в рамках якої головним регулятором та управлінцем стає держава</p>

Закінчення таблиці 2

1	2
III етап. 1960–1979 рр.	На тлі зростання значимості фінансової звітності та обліку для бізнес-середовища і суспільства в цілому бухгалтери (як професіонали) почали істотно розширювати межі власної юрисдикції, і почали освоювати професійні навички суміжних професій. Завдяки видозміненій юрисдикції стало можливим запровадження нових правил та формування нового професійного середовища, інтелектуальними зусиллями якого з'явилася ідея диференціації звітності, усупереч ігноруванню проблем сталого розвитку та соціально-екологічних проблем як таких. Разом з тим, в цей період відбувається поява Європейського Економічного Співтовариства (далі – ЄЕС), до нього вступають країни Центральної і Західної Європи, що спричинило початок етапу спільної гармонізації ведення бухгалтерського обліку. У 1978 та 1983 роках в ЄЕС були розроблені та затверджені відповідно Четверта директива щодо фінансової звітності та Сьома директива щодо консолідованої фінансової звітності, які були згодом імплементовані всіма країнами ЄЕС, а в подальшому – і країнами-членами ЄС. На базі цих директив згодом були розроблені Міжнародні стандарти фінансової звітності, які з 2005 року було запроваджено всіма країнами-членами ЄС. Це дало змогу сформувати інститут публічної фінансової звітності
IV етап. 1980–1999 рр.	Цей етап характеризується міждисциплінарним партнерством, який розглядався як спосіб розширення горизонтів інституту професійних бухгалтерських організацій. Експерименти з розвитку ідеї диференціації звітності проводилися під проводом бухгалтерів, які у своїх інтересах залучали до власного професійного простору зовнішніх консультантів та фахівців із таких не пов'язаних зі звітністю сфер, як екологія, управління, мотивація, соціальна сфера
V етап. 2000–2019 рр.	Цей етап розпочався після імплементации усіма країнами-членами ЄС МСФЗ та Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Протягом цього періоду інтенсивно розпочинаються процеси глобалізації економічних відносин у всьому світі, що, зокрема, обумовило необхідність кращої порівнянності даних фінансової звітності та її доступності. Проте внаслідок світової фінансової кризи 2007–2008 рр. було виявлено, що інститут публічної фінансової звітності не задовольняє усіх вимог широкого спектру користувачів. В умовах глобалізації ринків з'явився суттєвий розрив між ринковою вартістю компаній та їхньою балансовою вартістю, яка наводиться у консолідованій фінансовій звітності та фінансовій звітності загального призначення. Крім того, почали виникати нові проблеми, пов'язані із імплементациєю політики сталого розвитку. Такі тенденції супроводжуються появою нових стейкхолдерів, зокрема, неприбуткових громадських організацій та громадянського суспільства, які почали формувати власні запити до міжнародних та національних регуляторів і компаній щодо впливу їхньої діяльності на навколишнє середовище. Все це породжує появу кризи традиційної публічної фінансової звітності, оскільки виникає необхідність у додатковій фінансовій та нефінансовій інформації, яку повною мірою не може інституту публічної фінансової звітності
VI етап. 2020 рік – наш час	Характеризується появою нефінансової звітності як нового виду корпоративної звітності, що було зумовлено появою нових інформаційних запитів, які неможливо реалізувати повноцінно за допомогою подвійного запису та грошового вимірника. У подальшому це може розширити роль бухгалтера у формуванні корпоративної звітності, де фінансова звітність є лише її складовою

Джерело: складено автором за даними [3, с. 30; 8, с. 76–77; 10, с. 13; 12]

– МСФЗ S1 «Загальні вимоги до розкриття фінансової інформації, пов'язаної зі сталим розвитком» (далі – МСФЗ S1);

– МСФЗ S2 «Розкриття інформації, пов'язаної з кліматом» (далі – МСФЗ S2) [11, с. 119].

Ці стандарти було розроблено за підтримки країн G7, Міжнародної організації комісії з цінних паперів (IOSCO) та інших міжнародних організацій, а основною метою їх запровадження є уніфікація (шляхом поєднання в єдиний пакет фінансової та нефінансової звітності) та забезпечення прозорості інформації, пов'язаної зі сталим розвитком. Їх запровадження повинно допомогти інвесторам та іншим стейкхолдерам краще орієнтуватись у відповідних ризиках і можливостях, а також приймати більш виважені рішення.

Висновки. Основним призначенням корпоративної звітності як інструменту, що об'єднує в

собі всі види вже наявної звітності, є збирання та комплексний аналіз інформації, яка стосується результатів діяльності суб'єктів господарювання та їхнього сталого розвитку. Традиційно, у фінансовій звітності підприємств і компаній було прийнято висвітлювати інформацію стосовно результатів діяльності, фінансового стану, грошових потоків та змін власного капіталу. Проте поява численних інвесторів і стейкхолдерів, які мають активну громадянську позицію та відповідальне ставлення до споживання природних ресурсів, стало підґрунтям формування компаніями поряд з фінансовою також і нефінансової звітності, і ці дві звітності тепер пропонується поєднувати у єдину інтегровану корпоративну звітність.

З огляду на дедалі зростаюче значення корпоративної звітності в діяльності компаній, її націленість на розв'язання широкого спектра завдань

з різними часовими рамками, можна припустити, що обсяг інформації в такій звітності також стрімко збільшуватиметься. Крім того, розвиток інтегрованої звітності як нової форми корпоративної звітності, в нашій країні дозволить забезпечити подальший сталий розвиток українського

суспільства, його соціальну захищеність, мінімізувати негативний вплив на довкілля. Така звітність одночасно дозволяє задовольнити потреби різних видів користувачів в інформації як фінансового, так і не фінансового характеру, підвищити ефективність прийняття управлінських рішень тощо.

Список використаних джерел:

1. Серпенінова Ю.С. Проблеми та перспективи розвитку інтегрованої звітності як засобу додаткового розкриття облікової інформації. *Бізнес Інформ*. 2022. № 1. С. 308–313.
2. Костирко Р.О., Прозоров Д.В. Інтегрована корпоративна звітність – інструмент забезпечення сталого розвитку підприємств. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2017. № 2. С. 44–49.
3. Ковальчук І.В. Інтегрована корпоративна звітність бізнесу: проблеми та перспективи. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2022. № 11. С. 27–37.
4. Голінач Л.І. Еволюція корпоративної звітності підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. № 27(1). С. 34–38.
5. Конопліна О.О., Мізик Ю.І., Чех Н.О. Систематизація підходів до формату та показників інтегрованої звітності з метою застосування в аудиті. *Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки*. 2020. Т. 5. № 158. С. 52–57.
6. Белова І.М., Семенишена Н.В. Інтегрована звітність інституційних одиниць : інтерпретаційне поле концепту. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. № 2. С. 16–32.
7. Костецький Я.І., Брик М.М. Інтегрована фінансова звітність у сільському господарстві, її стан та проблеми впровадження. *Економічний простір*. 2022. № 178. С. 65–70.
8. Мисака Г.В., Дерун І.А. Концептуальні детермінанти розвитку корпоративної звітності в інформаційних економіках та суспільствах. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022. № 4. С. 68–82.
9. Шафранська Л.Т. Корпоративна звітність в умовах глобалізації: проблеми, перспективи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. № 12(2). С. 161–164.
10. Костирко Р.О., Костирко Л.А., Лубенченко О.Е., Чернодубова Е.В. Інтегрована корпоративна звітність : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Северодонецьк : видавництво СЧУ ім. В. Даля, 2020. 304 с.
11. Силенко О.М. Стандартизація змістовного наповнення інтегрованої корпоративної звітності. *Сталий розвиток економіки*. 2023. № 1. С. 117–122.
12. Дерун І.А. Інститут корпоративної звітності: особливості генези та проблеми розвитку. *Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. Серія : Економіка, психологія та управління*. 2024. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapsverup_2024_1_9 (дата звернення: 25.01.2025).

References:

1. Serpeninova Y. S. (2022) Problemy ta perspektyvy rozvytku intehrovanoi zvitnosti yak zasobu dodatkovoho rozkryttia oblikovoi informatsii [The problems and prospects for the development of integrated reporting as a means of additional disclosure of accounting information]. *Biznes inform – Business inform*, vol. 1, pp. 308–313. (in Ukrainian)
2. Kostyrko R. O., Prozorov D. V. (2017) Intehrovana korporatyvna zvitnist – instrument zabezpechennia staloho rozvytku pidpryiemstv [The integrated corporate reporting – the instrument of ensuring sustainable development of the enterprises]. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsionalnoho universytetu imeni Volodymyra Dalia – Visnik of the Volodymyr Dahl East Ukrainian national university*, vol. 2, pp. 44–49. (in Ukrainian)
3. Kovalchuk I. V. (2022) Intehrovana korporatyvna zvitnist biznesu: problemy ta perspektyvy [Integrated corporate business reporting: challenges and prospects]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini – Market Relations Development in Ukraine*, vol. 11, pp. 27–37. (in Ukrainian)
4. Holinach L. I. (2019) Evoliutsiia korporatyvnoi zvitnosti pidpryiemstv [Evolution of corporate accounting of enterprises]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Uzhorod National University Herald. Series: International Economic Relations and World Economy*, vol. 27(1), pp. 34–38. (in Ukrainian)
5. Konoplina O. O., Mizik Y. I., Chekh N. O. (2020) Systematyzatsiia pidkhodiv do formatu ta pokaznykiv intehrovanoi zvitnosti z metoiu zastosuvannia v audyti [Systematization of approaches to the format and indicators of integrated reporting for the application in audit]. *Komunalne hospodarstvo mist. Serii: Ekonomichni nauky – Municipal economy of cities. Series: Economic sciences*, vol. 5, is. 158, pp. 52–57. (in Ukrainian)
6. Belova I. M., Semenyshena N. V. (2020) Intehrovana zvitnist instytutsiinykh odynyt: interpretatsiine pole kontseptu [Integrated reporting of institutional units: interpretation field of the concept]. *Instytut bukhgalterskoho obliku, kontrol ta analiz v umovakh hlobalizatsii – The institute of accounting, control and analysis in the globalization circumstances*, vol. 2, pp. 16–32. (in Ukrainian)

7. Kostetskyi Y. I., Bryk M. M. (2022) Intehrovana finansova zvitnist u silskomu hospodarstvi, yii stan ta problemy vprovadzhenia [Integrated financial reporting in agriculture, its composition and problems of implementation]. *Ekonomichnyi prostir – The economic space*, vol. 178, pp. 65–70. (in Ukrainian)
8. Mysaka H. V., Derun I. A. (2022) Kontseptualni determinanty rozvytku korporatyvnoi zvitnosti v informatsiinykh ekonomikakh ta suspilstvakh [Conceptual determinants of the corporate reporting development in the information-based economies, and societies]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky – Financial and credit activity: problems of theory and practice*, vol. 4, pp. 68–82. (in Ukrainian)
9. Shafranska L. T. (2017) Korporatyvna zvitnist v umovakh hlobalizatsii: problemy, perspektyvy [Corporate reporting in globalization: problems and prospects]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo – Uzhorod National University Herald. Series: International Economic Relations and World Economy*, vol. 12(2), pp. 161–164. (in Ukrainian)
10. Kostyrko R. O., Kostyrko L. A., Lubenchenko O. E., Chernodubova E. V. (2020) Intehrovana korporatyvna zvitnist: navchalnyi posibnyk [Integrated corporate reporting: a study guide]. Sievierodonetsk: Vydavnytstvo Skhidnoukrainskyi natsionalnyi universytet imeni Volodymyra Dalia. (in Ukrainian)
11. Sylenko O. M. (2023) Standartyzatsiia zmistovnoho napovnennia intehrovanoi korporatyvnoi zvitnosti [Standardization of complete content of integrated corporate reporting]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable development of economy*, vol. 1, pp. 117–122. (in Ukrainian)
12. Derun I. A. (2024) Instytut korporatyvnoi zvitnosti: osoblyvosti genezy ta problemy rozvytku [Institute of corporate reporting: features of the genesis and problems of development]. *Visnyk Akademii pratsi, sotsialnykh vidnosyn i turyzmu. Serii : Ekonomika, psykholohiia ta upravlinnia – Journal of the Academy of Labour, Social Relations and Tourism. Series: Economics, psychology and management*, vol. 1. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vapsvepup_2024_1_9 (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 11.02.2025